

Risikoeksempler og forslag til tiltak ved serveringssteder

Formål: Unngå smittespredning, vern av ansatte og gjest

Måten det smittes: Dråpesmitte, kontaktsmitte- direkte og indirekte, luftsmitte

Viktig: Avstand, håndhygiene, renhold

Forutsetter at man har: Kunnskap/god opplæring, god organisering, og godt samarbeid

- **Dette betyr:** At hver enkelt virksomhet må gjøre sin egen risikovurdering med en beskrivelse av tiltak. Tiltakene skal uansett overholde myndighetenes nasjonale retningslinjer og den enkeltes kommunes særskilte tiltak; sjekk din kommune. Risikovurdering skal gi virksomheten utgangspunktet til en handlingsplan og gode rutiner.

Hvordan risikovurdere:

Tenk gjennom: Er det fare for at personer bli eksponert for smitte i din virksomhet?

- **Hvordan kan dette skje?**
- **Hva er konsekvensen?**
- **Hva kan du gjøre for å unngå eller minske risikoen?**
- **Hva kan vi gjøre for å redusere konsekvensene dersom det likevel skjer?**
- **Beskrive tiltak som vil minske eller eliminere en risiko.**
- **Dersom det finnes tiltak som eliminerer risikoen, skal dette prioriteres dersom det er gjennomførbart**

-Husk at det er alltid tillat å gjøre mer og bedre arbeid enn minimumsanbefalinger.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
---------	------------------	-------------------	--------

Hva kan skje på serveringssteder? Eksempler på risikoer og forslag for tiltak:

	Område	Utfordring	Tiltak
Byggetekniske forhold	-Fellesområder for ansatte som garderobe, pauserom, og toalett. -Det er ikke alle steder som har dette. Ansatte bruker da ofte fellesareal ment for gjester.	Større risiko for smitte dersom mange tar for eksempel pauser samtidig, og dersom fellesareal med gjester blir brukt av ansatte.	-Eget pauserom for de ansatte. -Øke avstand mellom bord og stoler. -Hyppig renhold. -Mulighet for håndvask på eller ved pauserommet. -Organisering av arbeid slik at ikke flere enn nødvendig bruker fellesområdene samtidig. -Ha gode rutiner på bruken av disse.
	Arbeidsområdet: Kjøkken, bar, anretning, oppvask er ofte trange områder, som er lagt opp til korte avstander og effektivt arbeid.	Ansatte har ikke plass til å overholde krav til avstand mens de utfører jobben.	-Se på innredning, kan det endres noe i utforming av arbeidsstasjoner? Kan noen kuttes ut? -Organisere arbeidet annerledes, slik at man begrenser nærkontakt og felles kontaktpunkter.
	Trangt i inngangspartiet.	Vanskelig å opprettholde den anbefalte avstanden.	-Ha god informasjon og merking utenfor lokalene. -Ikke tillat venting i lokalene. -Ha en person som tar imot og informerer gjestene. -Marker gjerne ønsket avstand
Gjester	Mange kunder	Folk står tett, og klarer ikke å opprettholde den anbefalte avstanden.	-Bordhenvising -Redusere antall sitteplasser og unngå at det blir trangt mellom innredninger. -Prioritere forhåndsbestilling av bord. -Opprette skillevegger om det er behov.
	Gjester som er syke	Stor fare for smitte, vanskelig for en ansatt å bedømme og håndtere.	-Sett opp informasjon og skilting for påminnelse. -Be synlig syke gjester om å forlate stedet.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
Ansatte	Generelt smittevern	Generell smittefare.	<ul style="list-style-type: none"> -Generelt godt smittevern vil hindre videre smitte. -Unngå selvbetjening av kaffe, bestikk og lignende. -Fjern suketter, ketchup, oljer og liknende fra bordene. -Gjestene skal kunne overholde anbefalt avstand mellom seg. Vurder om dere har mulighet til å overholde dette på en god måte, eller om dere må begrense antall sitteplasser pr bord. -Vask bord, stoler og andre kontaktflater grundig mellom gjestene.
	Ansattes hygiene	Stor potensiell smitterisiko da de ansatte, særlig servitører, er i kontakt med mange gjester i løpet av et skift.	<ul style="list-style-type: none"> -Grundig opplæring av korrekt håndvask og bruk av håndsprit. -Viktigheten av avstand og god hostehygiene. -Heng opp tydelig informasjon og retningslinjer for dette. -Ringer, neglelakk o.l bør begrenses. -Opplæring i riktig bruk av verneutstyr som munnbind og evt engangshansker.
	En ansatt blir syk	Ansatte møter opp på jobb likevel. Er pliktoppfyllende, eller redd for å miste timene sine.	<ul style="list-style-type: none"> -Regler for å holde seg hjemmet blir tydelig kommunisert. -Sørge for høy aksept for at folk er hjemme. -Ansatte kjenner til reglene om sykmelding. -Ha en plan for hvordan man håndterer dette, og et eventuelt smitteutbrudd på arbeidsplassen.
	Feriereiser	Reiser til røde soner eller land kan øke faren for å ta med smitte	<ul style="list-style-type: none"> -Vær oppdatert på situasjonen. -Unngå å reise til steder der det er høyt smittetrykk. -Følg gjeldende innreise og karanteneregler. -Sørg for at dine ansatte er informert om dette.
	Ansatte som reiser inn fra røde land	Økt fare for importsmitte	Vær oppdatert og følg innreise og karanteneregler.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
	Mange deltidsstillinger, flere antall ansatte	Større mulighet å komme i kontakt med flere personer, større risiko for smittespredning.	<ul style="list-style-type: none"> -La samme personer jobbe samme skift, større stillinger -Færre antall ansatte -Lage gode vaktlister -Færre tilkallinger etter behov -Vurder om hvert skift burde ha en smittevernsansvarlig.
	Redusert bemanning og stress	Dersom bemanningen er redusert, kan dette føre til ekstra stress og uheldig arbeidsbelastning. For mange arbeidsoppgaver kan også føre til nedprioritering av sikkerhetstiltak.	<ul style="list-style-type: none"> -Endre og forenkle arbeidsoppgaver for å minske kontaktpunkter og stress med for eksempel begrenset utvalg på menyen for en periode. -Sørge for at de ansatte har tid til å overholde sikkerhetstiltakene. -Reduser antall mulige gjester.
	Bekledning	Risiko for smitte dra med smitte inn eller ut av arbeidsplassen.	<ul style="list-style-type: none"> -Jobbklær, forklær, skiftes på jobb -Vaskes etter hvert skift på høyest mulig temperatur
	Forholde seg til sentrale smittevernradene om riktig hygiene	Forebygge smitte og overholde de til enhver tid gjeldende regler og anbefalinger.	<ul style="list-style-type: none"> -Opplæring for alle ansatte. -Vise til offentlige nettstedet med oppdatert informasjon. -Ha en egen person som holder virksomheten oppdatert, for eksempel verneombudet. -Nødvendig utstyr som såpe og desinfeksjonsmidler er lett tilgjengelig. -Legge til rette for mulighet å utføre hyppig håndvask. -Sørge for at også varelevering foregår på en trygg måte.
	Ansatte som er selv i risikogrupper for alvorlig sykdomsforløp.	Alvorlige konsekvenser dersom en i risikogruppene blir smittet.	<ul style="list-style-type: none"> - Vurdere i samråd med fastlege om vedkommende skal være på jobb. -Diskutere mulighet for tilrettelegging, oppgaver utenom gjester og andre ansatte osv. -Eventuell mulighet for å utføre administrative oppgaver på hjemmekontor.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
	Fokus på hel og sunn hud Unngå skadet hud og eksem	Skadet hud, tørre hender, eksem øker risiko for å infisere seg med virus eller andre biologiske stoffer. Servicepersonell er utsatt for hudplager fra før, men med hyppigere håndvask vil risikoen øke.	<ul style="list-style-type: none"> -Ha en god håndkrem tilgjengelig, helst skal alle ha sin egen krem. -Bruk tørre metoder der det la seg gjøre. -Bruk av engangshansker forutsetter at alle har kunnskap om riktig bruk av disse. -Bruk hovedsakelig rene mikrokluter og vann. -Bruk så milde kjemikalier som mulig. -Ved kutt og småskader, ha førstehjelpsutstyr tilgjengelig.
	Sikre god opplæring	Nødvendig for at ansatte skal føle seg trygge, og for at virksomheten kan holde åpent på en forsvarlig måte.	<ul style="list-style-type: none"> -Alle ansatte må lese og bekrefte at de har fått og forstått opplæring i virksomhetens risikovurderinger og påfølgende tiltak og rutiner. -Opplæringen må gjentas om nødvendig. -Opplæringen skal gis på et språk som arbeidstakerne forstår. -Anbefale de ansatte kurs, evt et nettkurs. -Regionale verneombud kan bistå i dette arbeidet.
	Involvering av verneombud Verneombud er en viktig sparringspartner som kjenner arbeidsplassen godt.	Ivareta ansattes medvirkning. Klare og holde tett kontakt med ansatte.	<ul style="list-style-type: none"> -Verneombud skal involveres i risikovurderinger og i planlegging av tiltak som bedriften skal iverksette -Verneombudets kompetanse er viktig å benytte seg av -Evaluere tiltakene fortløpende om det fungerer som planlagt, sammen med verneombud -Gi verneombud mulighet for å skaffe seg kunnskap på dette område. -Gi nødvendig tid for å utøve vervet.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
Ansatt – gjest	Nærkontakt og generelt krav om avstand	Kan føre til at mange personer blir utsatt for smitte på kort tid. En servitør møter mange personer i løpet av et skift.	Når gjesten ankommer og går: -Unngå nærkontakt -Vis gjester til bord på god avstand, eventuelt følge de ut etter måltidet, for trygg og effektiv transport. -Oppfordre alle gjester til å registrere seg, gjerne kontaktløst/elektronisk. -Marker gangvei dersom nødvendig (inn og ut). -Reduser antall sitteplasser. -Opprette skillevegger eller pleksiglassløsninger ved behov. -Bruk dørvakt. Under besøket: -Ha menyer som krever lite eller ingen håndtering; for eksempel digitale løsninger for meny og bestilling, tavler eller laminerte ark som lett kan rengjøres mellom hver gjest. -Opprette skillevegger eller pleksiglassløsninger dersom man serverer ved bordene. -Bruk digitale løsninger ved bestilling og betaling. -Bestilte varer kan hentes av ved utleveringsstasjon eller på avlastningsbord. -Vurder behov for hansker ved håndtering av tallerkener og glass. -Ryddestasjon eller avlastningsbord hvor kunden setter fra seg oppvask.
	Konter	Konter bytter hender ofte og kan overføre smitte lett.	-Oppfordre kort eller kontaktløs betaling som tæpping og vipps. -Rengjør terminalen mellom hvert bruk -Vurder andre digitale løsninger for betaling.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
Renhold	Ventilasjon	Dårlig ventilasjon kan øke faren for luftsmitte.	<ul style="list-style-type: none"> -Sørg for at -Ventilasjonen er god nok. -At service og vedlikehold av ventilasjonen er i orden. -Luft gjerne ut av rom og lokaler ved behov og etter bruk.
	Gjestens hygiene	Hvordan gjester forholder seg til smitteverntiltak er et usikkerhetsmoment og risikopunkt for de ansatte.	<ul style="list-style-type: none"> -Legge til rette for håndvask ved inngangen med oppfordring til vask både før og etter besøk. -Håndsprit er et ok alternativ. -God informasjon om hvordan korrekt håndhygiene utføres. -God informasjon om andre gjeldende regler på deres arbeidsplass før eller når gjesten ankommer.
	Bruk av toalett, rengjøring	Toalett brukes av flere personer i hele virksomhetens åpningstid, har mange felles kontaktpunkter og gir dermed høy smitterisiko.	<ul style="list-style-type: none"> -Rengjøring flere ganger om dagen, som dokumenteres. -Bruk eksternt rengjøringselskap for å hindre kryssforurensning og smitte av ansatte som er i kontakt med gjester. -Oppfordre alle til god håndhygiene før og etter toalettbesøket.
	God og hyppig smittevernrenhold på alle overflater og berøringspunkter.	Ansatte mangler opplæring, tid og utstyr som igjen kan føre til for dårlig renhold.	<ul style="list-style-type: none"> -Sørg for god opplæring i riktig renhold -Bruk gjerne engangskluter, evt mikrofiberkluter og bytt klut mellom hver gang (vaskes på minst 85 grader). -Ha riktig og nok utstyr tilgjengelig. -Nok ansatte på jobb for å ha nok tid til hyppigere renhold, og konkrete rutiner på dette. -God organisering av arbeidsdagen.
	Grundig renhold i hele lokalet	Virus trives i støv og kan overleve der lenge. Ivareta generelt godt renhold for å forebygge smitte.	<ul style="list-style-type: none"> -Nok fokus også på de generelle renholdet. -Sørge for et godt inneklima, god ventilasjon og utlufting -Tilstrekkelig tid og utstyr også for generelt renhold.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
Smitte på arbeidsplassen	Ansatt testet covid 19 positiv	Fare for at andre blir smittet/syke	<ul style="list-style-type: none"> -Utarbeide en beredskapsplan som alle ansatte er kjent med. -Oppfordre gjester til å registrere sitt besøk slik at de kan varsles om det har blitt kjent smitte blant gjester eller ansatte. -Plan for å kunne informere de som har jobbet sammen med den som er smittet, slik at de kan testes. -Følg gjeldende karantenereregler for egne ansatte. - Ha rutiner for tilstrekkelig rengjøring av lokalet. -Benytt fagpersoner, bedriftshelsetjeneste o.l for veiledning og håndtering.
	Ansatte ble smittet på jobb	Fare for at andre blir smittet/syke	<ul style="list-style-type: none"> -Utarbeide en beredskapsplan som alle ansatte er kjent med. -Oppfordre gjester til å registrere sitt besøk slik at de kan varsles om det har blitt kjent smitte blant gjester eller ansatte. -Plan for å kunne informere de som har jobbet sammen med den som er smittet umiddelbart, slik at de kan testes. -Følg gjeldende karantenereregler for egne ansatte. - Ha rutiner for tilstrekkelig rengjøring av lokalet. -Benytt fagpersoner, bedriftshelsetjeneste o.l for veiledning og håndtering. -Prøv å få oversikt over hvordan smitten skjedde. -Gå gjennom eksisterende rutiner og evt forbedre disse. -Følg opp den syke ansatte. -Meld inn sykdommen i yrkesskaderegister
	Gjest med covid 19 befant seg i virksomheten	Fare for at andre ble smittet/syke	<ul style="list-style-type: none"> -Utarbeide en beredskapsplan som alle ansatte er kjent med.

Forhold	Situasjon/område	Risiko/konsekvens	Tiltak
			<ul style="list-style-type: none">-Oppfordre gjester til å registrere sitt besøk slik at de kan varsles om det har blitt kjent smitte blant gjester eller ansatte.-Plan for å kunne informere de som har jobbet på det aktuelle tidsrommet.-Følg gjeldende karantenereregler for egne ansatte.- Ha rutiner for tilstrekkelig rengjøring av lokalet.-Benytt fagpersoner, bedriftshelsetjeneste o.l for

Dette dokumentet er ment som et hjelpemiddel når dere skal risikovurdere smittevern i deres virksomhet. Dette er kun forslag for å få dere i gang. Det vil si at det sikkert finnes andre risikoer og tiltak som passer bedre hos dere, som dere selv må finne frem til.

RVO

HOTELL
RESTAURANT
& RENHOLD

Forhold

Situasjon/område

Risiko/konsekvens

Tiltak

